trosečník

57 / 5

ročník I.

pátek 4. února 2022

Rovensko – pohled na Ještěd, vlevo Truba

Milý čtenáři!

Píšu a píšu a až teď jsem si uvědomil, že Trosečník měl první narozeniny. Nemám zkrátka pro výročí buňky.
Takže je rok za námi a Trosečník stále vychází. Trochu ztloustnul, tohle vydání má už 35 stran a to jsem ještě musel některé články posunout na jindy. Počet odběratelů se blíží čtyřem stovkám. Jen za poslední týden se k odběru přihlásili čtyři lidé. Tolik čtenářů se během roku z odebírání odhlásilo. To je potěšující.
A pak – když píšu o Českém ráji – jako bych tam tak trochu byl...
A jsem rád, že jsem získal několik spolupracovníků, Fanouše z Veselé, Janu z Loužnice, ale i několik lidí z muzeí, rozesetých po Českém ráji. Díky Vám!
Dort k prvním narozeninám si sice neupeču.
Ale můžu si říct – úkol splněn.

turnov

*** Muzeum Českého ráje v Turnově chce letos pokračovat v rekonstrukci sousední třípodlažní budovy, kam se plánuje rozšířit. Teď hledá firmu, která práce provede. Cena by neměla přesáhnout 19,5 milionu korun bez daně. Podle ředitele instituce Jana Prostředníka by práce mohly začít v březnu - pokud se podaří firmu vysoutěžit – a hotovo by mohlo být koncem roku.**
Památkově chráněný dům ve Skálově ulici s číslem popisným 72 sousedí s hlavní muzejní budovou čp. 71 a spolu s bývalým hostincem U Bažanta vytváří průčelí uzavřeného muzejního areálu. Liberecký kraj budovu zakoupil pro své muzeum před několika lety a platí i většinu nákladů na její rekonstrukci. Loni, při první etapě za 3,2 milionu korun, řemeslníci provedli bourací práce, opravili střechu, zpevnili stropy a odvodnili sklep.
Muzeum další budovu potřebuje, protože před časem vybudovalo expozici horolezectví a tím přišlo o řadu provozních místností. Turnovské muzeum do zrekonstruovaného domu chce přemístit i expozici mineralogie a konzervátorské dílny, část má sloužit jako archiv a má tu vzniknout také výstavní sál se stálou expozici děl fotografa a horolezce Viléma Heckela.

*** V rámci změny územního plánu města bude zásadně proměněna lokalita areálu *Dioptry* v Sobotecké ulici proti Maškově zahradě. Dojde ke změně využití z plochy průmyslové výroby a skladů a částečné plochy komerční na plochu pro smíšené bydlení. Změna územního plánu bude pořizována zkráceným postupem. Budova *Dioptry* bude přestavěna na byty, menší stavba před ní bude zbourána a na jejím místě vyrostou další, menší bytové domy. Celkem tu má vzniknout 100 až 140 bytů.**
Na pozemku u kruhového objezdu vznikne nové sídlo vědeckého pracoviště TOPTEC, na druhé straně areálu má vyrůst *Kaufland.* Informaci přinesl server *Turnovsko v akci.*

*** Zastupitelé Turnova schválili dodatek ke Smlouvě o partnerství a vzájemné spolupráci na projektu *Greenway Jizera* v úseku Turnov – Svijany z 20. 11. 2017 mezi Turnovem a obcemi Modřišice, Přepeře, Příšovice, Svijany a Všeň. „V současné době je vydáno územní rozhodnutí na trasu Turnov – Svijany a usilujeme o získání stavebního povolení, které bychom rádi získali v červnu nebo červenci letošního roku, pokud řízení půjde lehce," informovala místostarostka Turnova Jana Svobodová.**

*** Turnov letos opraví kašnu s mariánským sloupem na hlavním náměstí. Zaplatí za to skoro 840 tisíc korun. Od opravy si radnice slibuje, že odstraní dlouholeté problémy s netěsností kašny. Starosta Tomáš Hocke uvedl, že oprava by měla skončit do konce dubna, uvedl server *Genus.***

*** Od založení sdružení Český ráj uplynulo 30 let. Hlavními aktivitami sdružení mj. zůstávají propagace regionu, prezentace na webových stránkách, vydávání turistických novin. Kromě další činnosti je *Sdružení Český ráj* koordinátorem výstavby cyklostezky *Greenway Jizera* nebo uděluje certifikáty regionálním řemeslníkům, připomněl server *Turnovsko info.***

*** Muzeum Českého ráje v Turnově si k výročí první písemné zmínky o městě dalo za cíl ukázat město hned z několika úhlů pohledu na více než deseti výstavách – stálých i proměnných. Jejich spojovacím prvkem by měl být především kámen, a to jak stavební, tak samozřejmě i ten drahý, kterým se město prezentuje už dlouhá staletí – ať už mluvíme o kozákovských kamenech, typických granátech, nebo řadě brusíren, kde se zpracovával kámen syntetický.**

Muzeum představí ve výstavním sálu hned pět výstav. Už na 10. února se chystá otevření dvou projektů. Prvním je výstava *Turnov – město drahých kamenů* s podtitulem *tradice trvající již 7 000 let*.
Kurátoři muzea na ní chtějí seznámit návštěvníky s historií Turnova od nejstarších sídelních nálezů až po současnost. Budou zde představeny zásadní okamžiky v životě města a jeho obyvatel, který byl a je řadu století spojen s kamenem při výstavbě i jeho práci s ním.
V druhé části výstavního sálu poběží od 10. února do 29. května výstava *Náměstí, kterým šly dějiny*. Na ní bude návštěvníkům představen příběh turnovského náměstí ve fotografii. Přes náměstí coby pomyslný střed kráčely dějiny města. Náměstí, které výstava přiblíží především fotografií, se stalo přímým svědkem různých historických epoch českých zemí – zažilo několikeré stavební přeměny, mobilizace a okupace, oslavy, veselé i neveselé střídání režimů. Chvíli se na náměstí zastavit a nechat si převyprávět jeho příběh, může sloužit jakožto hezké připomenutí výročí města.

V červnu vystřídá výstavu o náměstí expozice *Prsten, brož a bikiny,* pravidelná prezentace maturitních prací studentů turnovské šperkařské školy.

Od září pak bude ve výstavním sále k vidění výstava *Kamenná paměť města*, která chce připomenout památkově chráněné objekty na území Turnova. Bohatství turnovského památkového fondu není rozhodně zanedbatelné – čítá

více než 50 položek. Tyto pamětihodnosti tak budou představeny jak skrze osobité příběhy, které se k některým váží, tak prostřednictvím současné i historické fotografie z archivu muzea a výtvarných děl z muzejní sbírky výtvarného umění.

Pohled na severní stranu náměstí v roce 1925.

Na tento projekt naváže od listopadu výstava o architektovi Vladimíru Krýšovi *(1897 – 1951)*, který zanechal výraznou stopu na zástavbě jak v samotném Turnově, tak i v jeho širším okolí. S jeho jménem se pojí výstavba rodinných a bytových domů i sakrálních staveb, které vznikají především od konce 20. let až do počátku 40. let 20. století. Mezi jeho nejvýznamnější turnovské stavby patří mj. Loumova vila v ulici Zelená cesta, Žákova vila v Bezručově ulici, jeho vlastní vila v Nádražní ulici, Husův sbor a hřbitovní kaple u Mariánského kostela.

/ Antonín Mojsl, Muzejní čtvrtletník

*** Turnovské kulturní tipy:**

Středa 9. února 2022 od 19 hodin, kavárna KUS Střelnice.
O literatuře: Zuzana Říhová
Bohemistka a spisovatelka Zuzana Říhová působí v *Ústavu pro českou literaturu Akademie věd*, tři roky také vedla katedru bohemistiky v Oxfordu. Dlouhodobě se věnuje české avantgardě, ale také autorskému psaní. Moderuje Petr Vizina.

Čtvrtek 10. února 2022 od 9:30, sálek v hlavní budově knihovny, Jeronýmova
Virtuální univerzita třetího věku: Arménie blízká i vzdálená
Tento přednáškový cyklus vám blíže představí Arménii, její geografickou polohu, stručné dějiny, náboženství, jednotlivá etnika a národnostní menšiny. První videopřednáška je zdarma. Od druhé přednášky (24. února 2022) je však třeba zaplatit cenu za celý cyklus, který činí 400 Kč.

*** Putování za minerály: Za kolumbijskými smaragdy,Viktor Tecl, *K2 Rocks***
Po staletí se hledají a těží nejlepší smaragdy na světě v Kolumbii. Krátkou výpravou na tamní dvě nejznámější lokality (Chivor a Muzo) měl Viktor Tecl těsně před vypuknutím covidové pandemie možnost přesvědčit se na vlastní oči o trvající zelené horečce, krásné zemi a lidech mnohem vstřícnějších, než je známo z drogových seriálů.
Kamenářský dům, 9. února od 17 hodin

turnovsko

OHRAZENICE – O titul v soutěži *Vodohospodářská stavba roku 2020* bojovaly projekty *VHS stavby a. s.* s významnými stavbami z celé České republiky.
I přesto, že díky pandemické situaci byla soutěž a její vyhodnocení odloženy o jeden rok, se ocenění dočkaly hned dva projekty, věžový vodojem Ohrazenice u Turnova a úpravna vody Bílý potok.
Vodojem Ohrazenice je vysoký necelých 30 metrů, zásobník na vodu ve tvaru kopule pojme 150 tisíc litrů vody a ve výšce 23 metrů nad zemí ho drží šest železobetonových pilířů. Výstavba projektu byla zahájena na počátku roku 2018 a náklady se dostaly na 23 miliónů bez daně.
Úpravna Bílý Potok, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí, jede nyní naplno a zásobuje pitnou vodou více než 10 tisíc lidí. Díky novému vzhledu provozních objektů zapadl celý komplex úpravny nádherně do chráněné krajinné oblasti Jizerských hor. Kompletní rekonstrukce si vyžádala náklady necelých 202 miliónů korun bez daně.

(Zdroje: *Genus*, Jana Trojanová, VHS stavby)

lomnice n. p.

Lomnice nad Popelkou je historickým městem kraje, stříbro bere Jilemnice, bronz Dubá

Lomnice nad Popelkou vyhrála krajské kolo v souboji měst a postupuje do celostátního kola, ve kterém bude usilovat o titul *Historické město roku 2021*. Druhou příčku obsadila Jilemnice, třetí se umístila Dubá.

V letošním roce opět soupeřila trojice měst z Libereckého kraje o vstup do celostátního kola soutěže historických měst. Krajským vítězem v soutěži o titul *Historické město roku 2021* se stalo město Lomnice nad Popelkou. Druhé místo obsadila Jilemnice, která je držitelem titulu *Historické město roku 2012*. Třetí příčku v těsném klání získala Dubá, loňský vítěz krajského kola.
Porotní komise složená ze zástupců Ministerstva pro místní rozvoj, krajského garanta *Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska* a *Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci* vybrala na konci ledna 2022 krajského vítěze, kterého tak poslala jako zástupce Libereckého kraje do celostátního finále. Město Lomnice nad Popelkou získalo finanční odměnu 100 tisíc a pamětní list.
„Lomnice nad Popelkou od roku 2020 podporuje římskokatolickou církev v opravách fasád kostela sv. Mikuláše z Bari, který stojí na Husově náměstí. Stejné to bylo i v roce 2021. Navíc byla provedena obnova soukromého objektu tzv. Bártovy vily a kamenného soklu radnice. Ve všech zmiňovaných případech oprav budov se jedná o výrazné dominanty a vzhledem k tomu se domníváme, že právě rekonstrukce těchto objektů a pokračující snaha o neustálé zlepšování péče o městskou památkovou zónu je dobrým důvodem, proč ocenit Lomnici krajským vítězstvím a postupem do celostátního kola," ocenil Václav Němec z libereckého *Národního památkového ústavu* zájem města o své památky.

„V Lomnici nad Popelkou došlo během několika let k opravám téměř všech kulturních památek v městské památkové zóně a žádná památka v této zóně není v havarijním stavu. S cílem celkové humanizace prostoru zahájilo město obnovu Husova náměstí. Velké opravy zaznamenal i místní zámecký objekt. Zásadním počinem byla také kompletní obnova hřbitovního domku a márnice," dodala Alžběta Sakařová, tisková mluvčí libereckého NPÚ.

V roce 2014 byl poprvé pořádán *Den architektury*, v rámci kterého byl městem vytyčen prohlídkový okruh po novodobých stavbách, které jsou normálně těžko přístupné – tzv. Bártova vila a tzv. Křížova vila. Od té doby se město do projektu zapojuje opakovaně.

„Komise ocenila množství finančních prostředků z rozpočtu města v těžkém roce 2021, které směřovaly do památek bez snížení v době pandemie Covid-19. Komise vyzdvihuje podporu soukromým vlastníkům při obnově kulturní památky a dále oceňuje spolupráci s církví," za komisi zhodnotil počiny města Václav Němec.

(Zdroj: Alžběta Sakařová, NPÚ – ÚOP v Liberci)

Bártova (dříve Horákova) secesní vila byla postavena v letech 1911-13 stavitelem Robertem Niklíčkem dle projektu pražského ateliéru Vojtěcha Pikla a Václava Vejrycha. Vilu si nechal postavit Josef Horák, syn továrníka a starší bratr Františka Horáka, který si nechal postavit vlastní vilu (dnes Křížova vila). Potomci Josefa Horáka vilu v roce 1932 prodali místnímu lékaři MUDr. Jaroslavu Bártovi, jehož rodina dům vlastní dodnes.

Křížova (dříve Horákova) vila byla postavena v letech 1912-14 v místě tzv. panských stodol, které patřily rohanskému statku při cestě do Libštátu. Lomnický továrník František Horák zadal projekt rodinné vily u pražského architekta Františka Xavera Sandera, který je spíše známý svými projekty vodních a technických děl. Vilu postavil lomnický stavitel Vácslav Slaba. Dnes je polovina vily v soukromých rukou, druhou polovinu věnoval vnuk Františka Horáka městu Lomnice. Vila byla v roce 2013 prohlášena za kulturní památku.

*** Zastupitelstvo schválilo rozpočet města pro rok 2022. Příjmy dosáhnou 152,27 milionu, výdaje 177,39 milionu korun. Saldo je tedy bezmála 25,12 milionu.**

*** Rada města schválila převod 3 milionů korun z rezervního fondu *Nemocnice následné péče s poliklinikou Lomnice n/P* do fondu investic. Rada města zároveň uložila nemocnici převést 3 miliony z fondu investic do rozpočtu zřizovatele, tedy města. Prostředky budou použity na zřízení rentgenu a opravu výtahu v budově polikliniky a na vybudování strukturované kabeláže v budovách nemocnice při Komenského ulici.**

semily

* Muzeum pátrá po obrazech V. Komárka, J. Němce, S. Feikla

Po doposud neznámých obrazech Vladimíra Komárka, Josefa Němce a Stanislava Feikla v soukromých sbírkách pátrá semilské muzeum pro účely dvou nových výstav v roce 2022 a 2023. První z nich, kterou chystáme na letošní léto do prostor Pojizerské galerie, bude výstava málo známých maleb Vladimíra Komárka *(1928 – 2002)* a obrazů jeho blízkého přítele, malíře a restaurátora Josefa Němce *(1922 – 2000).* Přestože východiska tvorby jsou u obou malířů odlišná, najdeme v nich nemálo společného, například smysl pro symboliku a snahu po zjednodušení výrazových prostředků, které u Komárka gradují až v určitý výtvarný minimalismus. Komárkovy obrazy jsou výrazově jednoduché, ale ne povrchní, můžeme na nich vnímat jednotlivé autorovy vývojové etapy od odklonu od realismu na přelomu let padesátých, přes ryzí období 60. - 80. let až po pozdější období na sklonku života, kdy byl poněkud umělecky rozvolněn značnou poptávkou po svých obrazech, ale kdy si stále zachovává jedinečnou výtvarnou poetiku.

Aby byla výstava objevná a divácky atraktivní, oslovujeme soukromé sběratele a majitele běžně nevystavovaných maleb a prosíme je o jejich zapůjčení na výstavu. Je pravděpodobné, že nejen v semilském regionu existují obrazy od obou autorů, které doposud nebyly vystaveny v žádné galerii. To se týká především Vladimíra Komárka, ale i Josefa Němce, jehož výtvarné začátky spadají do Semil a okolí, kde žil a působil. Část Němcovy tvorby jsme představili v roce 2017 na výstavě s názvem *„3 x Němec“*, kde jsme kromě díla Josefa Němce vystavili také obrazy jeho syna Martina, známého výtvarníka a hudebníka a plakáty vnuka Jana.

Druhý výstavní projekt, chystaný na rok 2023, se týká významného, ale dnes již poněkud zapomenutého malíře Stanislava Feikla *(1883 – 1933)*, rodáka z Dolní Sytové, který žil a působil v Praze, ale známé jsou i jeho obrazy ze zdejšího regionu. Zde nám s vytvořením výstavní kolekce pomohou muzea a galerie z celé republiky a soukromí sběratelé, na které se průběžně obracíme. Kromě Stanislava Feikla maloval obrazy i jeho starší bratr František *(1877 – 1910)*, který se však umělecky neprosadil a v mladém věku spáchal sebevraždu. Jeho obrazy jsou dnes velmi vzácné, semilské muzeum získalo nedávno jeden z nich, které na výstavě spolu s obrazy Stanislava Feikla v příštím roce vystavíme.
V posledních letech se semilskému muzeu podařilo doplnit svou výtvarnou sbírku o zajímavá díla dnes již polozapomenutých malířů z podkrkonošského regionu (Karla Havlaty, Franze Maischeidera, Ferdinanda Táslera, V. V. Nováka, Josefa Tomáše Blažka a dalších), jejichž práce chceme průběžně prezentovat. Vlastníte-li malby od některého z uvedených autorů, budeme rádi, když nám je na uvedené výstavy zapůjčíte a pomůžete tak obohatit vystavené kolekce.

/ Miroslav Šnaiberk ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily

*

TOBĚ

MALBA / LIBUŠE PRAŽÁKOVÁ LUCIE ŠVITORKOVÁ / SKLO
kurátorka výstavy LENKA PATKOVÁ

Dovolujeme si vás pozvat na vernisáž
dne 4. února v 17:00 hodin
v Muzeu a Pojizerské galerii Semily, p. o.
Během vernisáže vystoupí
Barbora Voleská a Matěj Myslivec.

*** SRNKY**
Groteskní komedie, plná absurdity, bizarnosti a neobyčejných příběhů z Liberce v podání Divadla F. X. Šaldy. Srnky jsou příběhem outsiderů s kuriózními osudy, které se jedné noci nečekaně spojí. Semilské uvedení bude zároveň úplně posledním představením této inscenace, kterou v Liberci velmi úspěšně hráli sedm let. Srnky mají sice už svoji oficiální derniéru za sebou, ale úplně poslední představení odehrají právě u nás v Semilech. Nenechte si tedy tuto slavnostní událost ujít. Představení spadá ještě do abonentní sezony 2020.
V sále KC Golf Semily v úterý 8. února od 19 hodin. Vstupné 280 Kč.

*** KOULE**
Divadelní rozšířená podoba původně rozhlasové hry, ve které exceluje Pavla Tomicová. Hra s podtitulem „Příběh vrhačky" je tragikomickým fiktivním portrétem zestárlé československé těžké atletky Mileny, která lásce ke sportu obětovala všechno, i když ji stát s totalitním režimem nutil užívat doping, rozhodoval o účasti na závodech v zahraničí, vybíral jí přátele a zbavil soukromí.
V sále KC Golf Semily ve středu 9. února od 19 hodin. Vstupné 370 Kč

* **Křehká krása v semilském muzeu**

Věděli jste, že během první republiky v Semilech fungovala malírna porcelánu? Firmu *Flekna a Strádal* v Semilech založili dva kamarádi ze studií Karel Flekna a Vladimír Strádal a zabývali se v ní malbou čajových servisů, květináčů, pudřenek a dalších dekoračních předmětů.
V Muzeu a Pojizerské galerii Semily je výstava *Křehká krása porcelánu*, na které si můžete prohlédnout výrobky této firmy, seznámit se s postupem jejich výroby nebo s dalšími osudy zakladatelů. Hlavně ale můžete obdivovat krásu a pestrost vzorů, které dílna vytvářela.
Výstava vznikla především díky darům a vzpomínkám pana Vladimíra Strádala ml., za což mu patří velké poděkování. Na výstavu se můžete přijít podívat do 20. března.
(mapg, Semilské noviny)

semilsko

VYSOKÉ n/J – *Krakonoš 100x*

Takový byl původní a stále je název nové výstavy v galerii vysockého muzea. Jen Krakonošů tam najdete mnohem více a jejich podoby jsou různé. Trojrozměrných ukrytých ve vitrínách, ale také umístěných v prostoru je celkem 247 plus jeden ukrytý ve stálé expozici. Převážně ze dřeva, ale také ze skla, kovu, papíru či šustí. Na obrázcích, ať malovaných dětmi, nebo dospělými, fotografie jejich představitelů z Vysokého a nejbližšího okolí, na plakátech a jiných tiskovinách je 70. Ve čtyřech vitrínách pak najdete Krakonoše na 120 různých upomínkových předmětech, včetně knih, letáků, omalovánek, čokolád, odznáčků a mnohé další.
U většiny neznáme jejich autory, ale některé jsou charakteristické a jejich současní tvůrci nebo jejich potomci je nám zapůjčili, takže nejvíce jich máme od pana Václava Kubiny, Milana Pasky, Josefa Harcuby, Václava Ulricha,

Josefa Čermáka, Drahouše Waldmanna. Hodně jich nám zapůjčili soukromí vlastníci a okolní muzea, pozadí je z divadla Krakonoš.

Své výrobky přinesly i děti z mateřské a základní školy v Polubném, mateřské školy z Vysokého a Základní umělecké školy Jablonce nad Jizerou. I díky jim se návštěvníci mohou těšit na různorodost podob vládce hor Krakonoše.

Samozřejmě že na menší kolegy dohlíží ze své výšky divadelní, který hlídal už předchozí výstavu. Přestože jich tam je tolik, stýská se jim po lidech. Budou se na vás těšit! (hej-)

Restaurování soch

Jilemnice se může pochlubit velmi pěknou kolekcí barokových a rokokových soch. Patří mezi ně i plastika sv. Barbory donedávna umístěná u kostela sv. Vavřince.
V roce 1765 ji na svůj náklad dal zhotovit jilemnický měšťan Jiří Šukáček z čp. 100 (stávalo v Harrachově ulici v místech, kde dnes najdeme přístavbu školy) a umístil ji proti svému stavení na druhou stranu ulice.
Při stavbě radnice (dnes školy v ulici Jana Harracha) roku 1888 byla socha přemístěna do průjezdu čp. 100.
Další majitel pan Rohlíček se o sochu nechtěl nebo nemohl starat, a proto odtud světice roku 1941 putovala ke kostelu. Možná, že tu působil i určitý tlak konzervátora památkové péče Jindřicha Ambrože, který o místní plastiky dle svého nejlepšího svědomí pečoval.
Socha byla po roce 1989 opakovaně restaurována. Ukázalo ze však, že je zhotovena z nepříliš kvalitního pískovce a v poslední době se na ní jevilo opět několik závažných poškození. Nedávno se proto znovu stěhovala do restaurátorské dílny a po zákroku se už ke kostelu nevrátí, neboť v zájmu jejího uchování bude umístěna někam do krytého prostoru, kde ji vnější vlivy jako déšť, sníh a mráz nebudou ohrožovat.

Sousoší sv. Kříže je kompletně zrestaurováno.

FOTO JANA SEIFERTOVÁ

Socha sv. Barbory před kostelem byla převezena do restaurátorské dílny.

Sousoší sv. Kříže na Masarykově náměstí má složitější historii. Sochy patrona města sv. Vavřince a sv. Jana Nepomuckého vznikly v první třetině 18. století a stály volně na náměstí. Kříž pořídili zámožní manželé Hrubých roku 1799 a umístili jej k cestě do polí. Po smrti manželů jej město dalo přenést na náměstí. Když se pak stavěla kašna, bylo nutno sochy přestěhovat a někoho napadlo vytvořit z nich sousoší. Akce se podařila. Později pak muselo sousoší být ještě o něco posunuto. Po roce 1948 vznikly k politické tlaky, aby obě sochařská díla (tedy i dolení skupina) byla přemístěna ke kostelu (nebo aby byla zničena). Ale nakonec se trvalým protitlakem podařilo plastiky zachránit.
Pak bylo několikrát restaurováno (1959, 1989, 1999 atd.).

Současný restaurátorský zákrok se mimořádně zdařil. Znovu se objevily jemné a neobyčejně krásné detaily. Sochy byly zčásti ozlaceny, neboť tak „štafírované“ bývaly až do počátku 20. století. A obnovit se v hodině dvanácté podařilo už téměř nečitelný nápis: n*a Twůg hlas Ó Spasyteli, v tmawých hrobích čekáme, mezi Twoje wywolený poctěny begt žádáme. (Na tvůj hlas, ó Spasiteli, v tmavých hrobích čekáme, mezi tvoje vyvolený poctěný bejt žádáme.)* Takových nápisů nemáme mnoho. Některé smazal neúprosný věk, jiné nevhodné zásahy. A tady se nám najednou znovu vynořuje čeština i s prvky našeho nářečí. A nemusím jistě zdůrazňovat, že oprava prospěla vzhledu celého náměstí.

/ Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice

rokytnicko

Hostinec U Kroupů

Gasthaus zur Felsenburg, Nieder-Rochlitz i. Riesengeb.

V tomto okénku se podíváme krátce na hostinec, který patřil do historie Dolní Rokytnice nad Jizerou minimálně 100 let.
V současnosti už není v provozu, ale poskytoval svoje služby už za Rakouska-Uherska, kdy hostinec patřil Josefu Feiksovi až do roku 1945 a nesl jméno *„Zur Felsenburg“ (U Skalního hradu).*
My si ho ale pamatujeme hlavně jako Hostinec *„U Kroupů“*. Pan Jiří Kroupa, později i jeho syn, vedli hostinec po mnoho let. Měli zdatného následovníka v rodině pana Ivana Kuka, který byl a je majitelem bývalého hostince dodnes.
(Mirek Novák, Rokytnický zpravodaj)

* Vrchlabské tipy

:

• 7. 2. 2022 • **S PRSTEM NA SPOUŠTI**

Vernisáž fotografií členů vrchlabského fotoklubu Spoušť u příležitosti 25. výročí jeho založení.

Historický dům čp. 222 od 17 hodin

• 8. 2. 2022 • **ODKRYTÁ TAJEMSTVÍ KOSTELNÍHO NÁMĚSTÍ**

Výsledky archeologického výzkumu prováděného při rekonstrukci náměstí Míru ve Vrchlabí.

Historický dům čp. 222 od 17 hodin

• 10. 2. 2022 • **ANTARKTIDA – POSLEDNÍ OPRAVDOVÁ DIVOČINA**

Na Antarktidu vstoupilo v její historii o řád méně lidí, než jich Prahu navštíví každoročně. „Mimozemské" scenérie, velryby, tučňáci a mnohem, mnohem víc v promítání Tomáše Grima, který procestoval přes 70 zemí všech 7 kontinentů a na cestách strávil téměř 7 let.

KCEV Krtek od 18 hodin

* Fotoklub SPOUŠŤ – čtvrtstoletí ve Vrchlabí

Počátky vrchlabského fotoklubu SPOUŠŤ se datují do posledních let minulého století, kdy v roce 1997 skupina vrchlabských fotografů navázala na bohatou aktivitu podnikových fotokroužků ve vrchlabských závodech T*esla, Kablo, AZV Škoda a TOS.*

Činnost dnešního fotoklubu, kterou od počátku zastřešuje Kulturní dům Střelnice, se zaměřuje nejen na tvorbu snímků vlastních, ale i na hodnocení fotografií jiných fotoklubů v rámci celorepublikových soutěží, kterých se fotoklub aktivně účastní. Z dalších aktivit fotoklubu lze připomenout pořádání regionálních fotografických výstav, zapojení členů fotoklubu do práce s mladými fotografy vrchlabských škol a spolupráci s polskými fotografy z Kowar v rámci česko-polského programu *Euroregionu Glacensis*.
Fotoklub SPOUŠŤ slaví v tomto roce 25 let svého působení, a tak ve spolupráci s vrchlabskou radnicí a *Krkonošským muzeem ve Vrchlabí* připravil výstavu autorských fotografií svých členů pod názvem *„S PRSTEM NA SPOUŠTI“*.
Bude zde vystavovat deset fotografů – Lucie Blažková, Jaroslav Buchar, Karel Hník, Lada Kocourková, Jitka Kopáčová, Jan Mendřický, Katka Ryšavá, Antonín Řezníček, Jiří Stejskal a Irena Vernerová.
Výstava bude otevřena od 8. 2. do 24. 4. 2022 ve výstavních prostorách čtyř domků *Krkonošského muzea* na náměstí Míru ve Vrchlabí. Vernisáž se uskuteční v pondělí 7. 2. 2022 od 17 hodin. Jste srdečně zváni!
/ Jiří Stejskal, předseda fotoklubu, *PULS*

železnobrodsko

*** NEPERTE SE, PROSÍM VÁS!**
Středa 23. února v 19 hodin, městské divadlo
Brilantní izraelská komedie, plná překvapivých zvratů a břitkého židovského humoru. Tři sourozenci se sešli v advokátní kanceláři, aby si vyslechli otcovu poslední vůli. Jejich setkání ale není výrazem sourozenecké harmonie. Proto asi nepřekvapí, že důrazným přáním zesnulého v poslední vůli je, aby se jeho děti měly rády a nepraly se mezi sebou. Co ale překvapivé je, že největší díl dědictví má získat jakási tajemná Nina. Kdo to je? A proč k ní byl otec tak štědrý na úkor svých dětí? Podaří se ji vypátrat a přesvědčit, aby se své části dědictví vzdala? A není to celé jen velký podvod otcova advokáta...?

Hrají: Martina Hudečková / Zuzana Slavíková, Zuzana Kajnarová, Miroslav Etzler / Petr Svojtka, Ladislav Hampl, Jaroslav Vlach / Jan Szymik / Miloš Kopečný, Kateřina Holánová
Rezervace vstupenek na IKS Železný Brod – Informační centrum v radnici.

bejvávalo

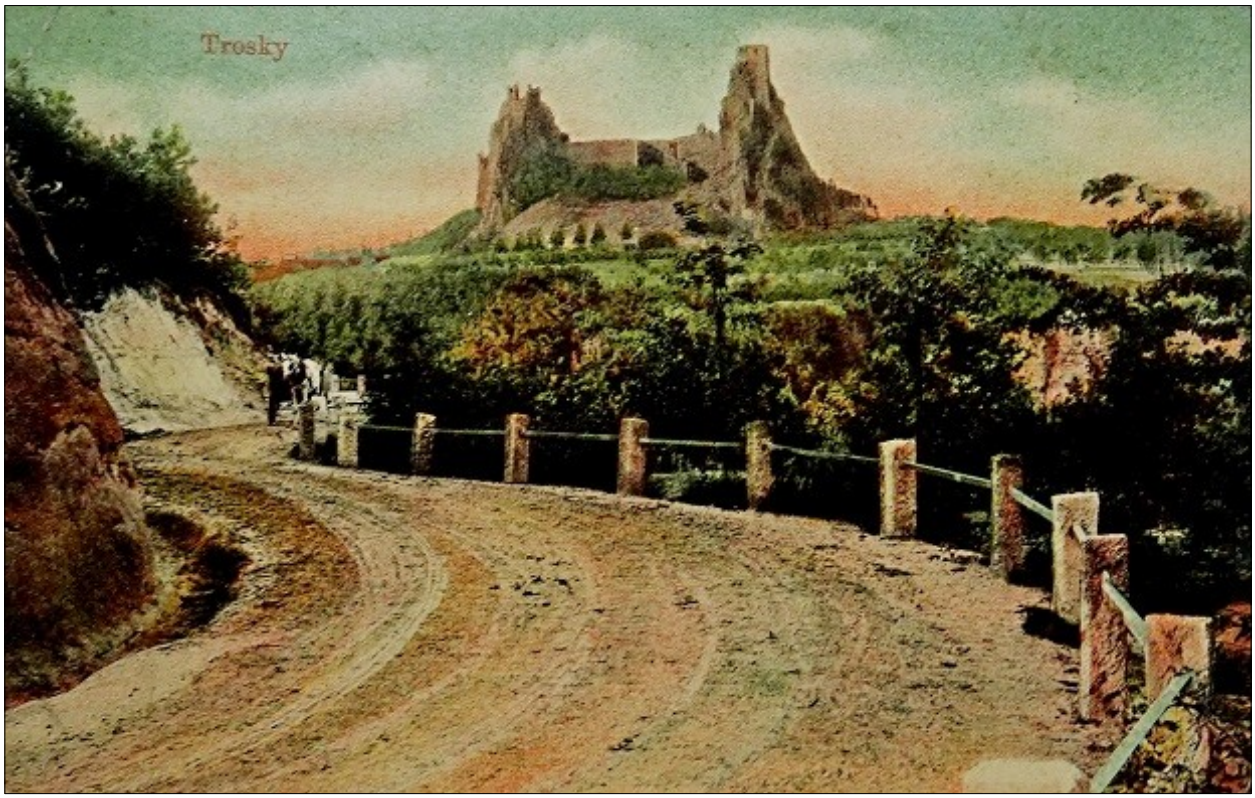

Trosky. Žádné údaje vydavatele. Pohlednice odeslána nejpozději v roce 1918

Dobruška. Nakl. A. Kovářová, Dobruška. K.K.C Odesláno asi roku 1905

„Bozkov – Sídlo Královny
hor. Hlavní oltář“
Foto: Dubský, Železný Brod
Nákladem farního úřadu
v Bozkově
Grafo Čuda Holice
Pohlednice odeslána
za Protektorátu

Hrubá Skála – Doubravice,
celkový pohled, Řezníčkova
vila, sídlo OÚ Hrubá Skála,
pískovcový kříž, původní
chalupa, zvonička
Foto a vydání Petr Prášil,
vydavatelství Baron, 2008

HLASY POJIZERSKÉ.

Časopis věnovaný okresům: Turnovskému, Mn.-Hradišťskému, Železno-Brodskému, Semilskému, Lomnickému a Česko-Dubskému.

Číslo 6. V Turnově, dne 1. června 1886. Ročník I.

Sňatky. Dne 20. května t.r. slavili sňatek svůj v zdejším děkanském chrámu Páně p. František Roštejnský, správce školy ve Volavci, se slečnou Marii Bělohlávkovou z Turnova. — Ve čtvrtek dne 27. t.m. odbýván v zdejším Mariánském chrámu Páně manželský sňatek p. Viléma Pařízka, obchodníka s drahokamy, se sl. Miladou Svobodovou, dcerou po Václavu Svobodovi, městském lékaři v Turnově. Oběma párkům naše upřímné blahopřání!

Potvrzené stanovy. Místodržitelstvím českým potvrzeny byly stanovy tělocvičné jednoty „Sokol“ v Bakově v okresu mnichovohradištském. Zdá se vskutku, že brzy nebude místa v Čechách, kde by této ryze národní, čacké jednoty scházelo. Na zdar!

Společný výlet pořádají dne 3. června 1886 občané NovoBydžovští, na Sichrov, Hrubou Skálu a Valdštýn. Při té příležitostí navštíví výletníci naše město a přibudou do Turnova v 9 hodin 37 minut ráno téhož dne a zdrží se zde do 1 hodiny odpolední, odkudž podniknou vycházku k Sedmihorkám, na Hrubou Skálu a Valdštýn. Zpáteční cestu nastoupí o 10. hodině večer z nádraží Turnovského.

Zakázaný výlet. Sokol Turnovský hodlal za zúčastnění se tělocvičných jednot z Mn. Hradiště, Bakova, Kosmanos a Ml. Boleslavi dne 3. června t.r. pořádati výlet s hudbou na Bezděz. Jak se nám sděluje, zakázalo okresní hejtmanství v Dubé tento výlet z příčiny, že v ten den pořádají výlet na Bezděz některé německé spolky.

Nehoda. Josef Adam, zaměstnaný v uměleckém mlýně p. Josefa Bernarda v Podělí dostal se předešlý týden vlastni neopatrnosti rukou do stroje, který mu ji tak těžce porouchal, že Adam do zdejší nemocnice dopraven býti musil.

Městské museum v Turnově. Není tomu ještě ani měsíc co zahájeny byly sbírky veledůležitému tomuto ústavu městskému a již zaznamenáváme hojnost krásných a po většině cených darů. Tak zejména darovali: Tělocvičná jednota „Sokol“: reprodukci Sadelerovy rytiny „Pohled na Prahu“ r. 1606, 33 ocelorytin „Historické a umělecké památky pražské“, snímek rukopisu kralodvorského a spis „O podmínkách vývoje a zdaru činnosti umělecké“; pan Jan Svoboda: obraz P. Marie a konvici; p. Václ. Sich: dvě malby na skle (z roku 1647 a 1648) z bývalého chrámu P. Marie; p. Šim. Čeryn: 3 fotografie a kovaný starožitný šroub; p. Václ. Macoun: dřevěnou sošku sv. Václava; slečna F. Verychová: dřevěnou sošku P. Marie a křížek; p. Frant. Tichý: železný zámek nalezený na

Rotštejně, p. Václ. Mlejnek: talíř; p. Fr. Matouš: minerál; p. Tieber: železný kalamář; p. Fr. Kraus: dřevěnou krabičku s umělou řezbou, kovové ozdobné pouzdro, dvě mince a starožitný kolovrat; pan Stanislav Richter: Českou Bibli tištěnou v Benátkách v Itálii r. 1506; pí. Fr. Reslová: knihu z roku 1678 a knihu z r. 1769; p. Josef Svoboda: pět starých listin, 13 penízů kovových a 4 papírové; p. Ant. Pítro, hostinský na Hr. Skále: hajduckou karabinu s křesacím kamenem; p. Jos. Nejedlo: stříbrnou hvězdu nalezenou na bojišti kolínském a stříbrný pečetní prsten nalezený na Troskách; p. Jos. Fajta: dvě rytiny a mosazný peníz; p. Taussig: pět mincí; p. Kar. Lamač: pečetidlo s nápisem *„Svijann — Přepere“*; p. Fr. Bureš odevzdal věci cechu kovářského a kolářského: železný znak, pokladnici mistrů s listinami a 2 pečetidly (od roku 1606 a 1593) a pokladnici tovaryšskou s „paškem“; p. Frant. Resl odevzdal pečetidlo cechu tiskařského od r. 1817 i cechovní cínový pohár a daroval obraz P. Marie bezdězské; p. Hyn. Tille odevzdal: pečetidlo a dva zbytky listin cechu krejčovského a postřibačského; p. J. Šourek odevzdal: pečetidlo a tři listiny z r. 1533, 1 cechu obuvnického; p. J. May odevzdal: listiny (z r. 1644) cechu soukennického; p. Jos. Resl daroval: mříž a starožitné kování z bývalé kaple na Malé Skále; sl. městská rada: podobiznu Volfa z Krajku, podobiznu Marie z Valdšteina. obraz P. Marie, městské „právo“ a 17 mincí nalezených při bourání staré šatlavy; p. Jos. Svoboda, pekař: miniaturní obrázek „Zvěstování P. Marie“ v zrcadlovém rámečku; p. Fr. Černovický: tři penízky; p. Rechziegel: dvě mince.

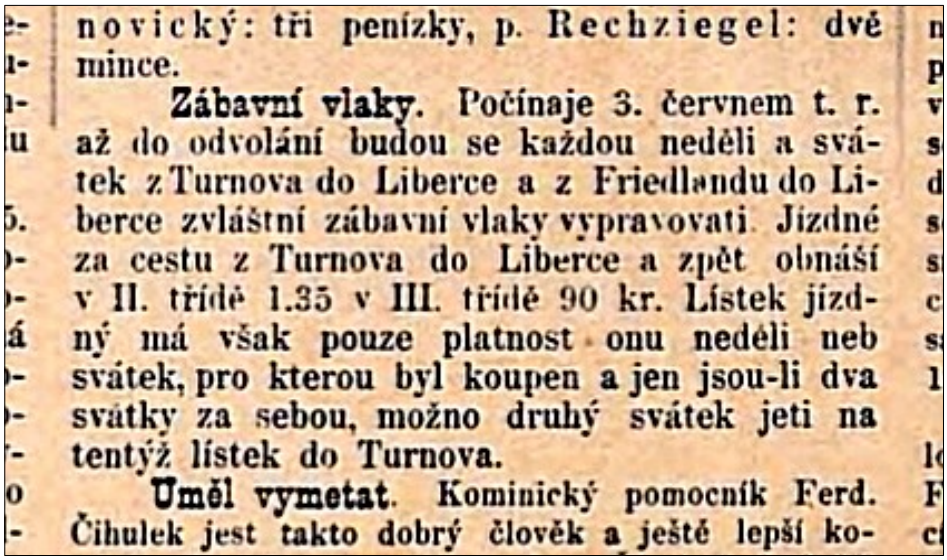
novický: tři penízky, p. Rechziegel: dvě mince.

Zábavní vlaky. Počínaje 3. červnem t. r. až do odvolání budou se každou neděli a svátek z Turnova do Liberce a z Friedlandu do Liberce zvláštní zábavní vlaky vypravovati. Jízdné za cestu z Turnova do Liberce a zpět obnáší v II. třídě 1.35 v III. třídě 90 kr. Lístek jízdný má však pouze platnost onu neděli neb svátek, pro kterou byl koupen a jen jsou-li dva svátky za sebou, možno druhý svátek jeti na tentýž lístek do Turnova.

Uměl vymetat. Kominický pomocník Ferd. Čihulek jest takto dobrý člověk a ještě lepší ko-

<u>Uměl vymetat.</u> Kominický pomocník Ferd. Čihulek jest takto dobrý člověk a ještě lepší kominík. Onehdy „vymetl“ p. Janu Škodovi, bednáři u p. Abelesa, z půdy střevíce. C. k. četnická stráž však neuznávajíc patrné takového vymetáni za živnost oprávněnou, dodala kominíka k c. k. okresnímu sondu. Jelikož na Cibulkovi lpí podezření že „vymetl“ také stříbrné hodinky a mužská perka z půdy domu č. 143, kdež se tyto věci právě v den, kdy Cibulka v domě tom pracoval, ztratily, ponechán prozatím ve vazbě.

<u>Hlasy Pojizerské:</u> časopis nepolitický, věnovaný okresům Turnovskému, Mnichovo-Hradišťskému, Železenobrodskému, Semilskému, Lomnickému, Českodubskému. Turnov, Gustav Lamboy, 1.června 1886

jičín

* Základní kámen nového pavilonu nemocnice je na místě, stavba začíná

Nový multifunkční pavilon s oddělením onkologie a laboratořemi bude dokončen už v polovině roku 2023. Stará budova je kompletně srovnána se zemí a společnost *Geosan*, která zvítězila ve veřejné zakázce, zahájila výstavbu. Investorem je Královéhradecký kraj a akce přijde na 320 milionů bez daně. Město Jičín tuto rozsáhlou investici velmi vítá. Stavební firmě a investorovi poskytuje součinnost. Souhlasilo například s tím, aby se pro urychlení demolice původního objektu zřídila krátkodobá deponie na ploše po bývalých kasárnách. Tento týden se – ve větrných podmínkách – uskutečnilo slavnostní poklepání základního kamene. Zástupci Královéhradeckého kraje, Oblastní nemocnice Jičín, společnosti *Geosan* a také starosta města Jan Malý popřáli stavbě, aby práce probíhaly svižně. Mezi řečníky promluvil též archeolog Jiří Unger z *Regionálního muzea a galerie v Jičíně*, který představil unikátní nález. V loňském roce v místě stavby archeologové odhalili úlomek sošky, jehož stáří bylo odhadnuto na neuvěřitelných 7000 až 7500 let. (MÚ Jičín)

nová paka

Nejošklivější ulici v Pace čeká oprava. Rekonstrukce Lomnické získala povolení. Kvůli složitosti postupů trvala fáze projektování řadu let, po dohodě s krajem, vedením Nové Paky, vodohospodáři, plynaři i policií se nakonec podařilo docílit získání povolení, které nabylo právní moci v půlce ledna, informoval Jičínský deník. *Údržba silnic Královéhradeckého kraje* připravena vypsat výběrové řízení na zhotovitele, peníze na stavbu jsou připraveny a ještě letos by mohla začít první etapa prací. Celá Lomnická ulice by mohla mít novou úpravu do dvou let.

krkonoše

* Slavíme světový den mokřadů

Největší rašeliništní komplexy náhorní planiny východních a západních Krkonoš – Úpské rašeliniště a Pančavská louka – byly v roce 1993 zařazeny mezi

nejvýznamnější mokřady světa v rámci tzv. Ramsarské úmluvy. Právě z iniciativy Ramsarské úmluvy se slaví 2. únor jako *Světový den mokřadů.*

Lesní rašeliniště na Černé hoře *foto Kamila Antošová, KRNAP*

„Téma mokřadů a jejich významu v krajině nabylo v poslední době na aktuálnosti, a to zejména ve spojení s tématem globálních změn klimatu," řekl ředitel *Správy KRNAP* Robin Böhnisch.
„My si význam tohoto ekosystému pro přírodu Krkonoš i pro lidi v Krkonoších i v podhůří, velmi dobře uvědomujeme. Jen v posledních letech jsme realizovali nebo ještě realizujeme celou řadu projektů, které souvisely s podporou mokřadů přímo v terénu," uvedl Böhnisch. Jednalo se například o projekty *Stabilizace významných lesních ekosystémů KRNAP (2010–2014), Stabilizace vodního režimu vybraných lokalit Krkonošského národního parku (2014–2015), Ochrana a udržitelné využívání mokřadů České republiky (2014–2017) a Revitalizace mokřadů na vybraných plochách území KRNAP – I. a II. etapa (2017–2023).*
Právě v rámci posledního, stále probíhajícího, projektu *Revitalizace mokřadů* vznikl podkladový materiál s aktuálními datovými a prostorovými údaji o mokřadních společenstvech v horských lesích. Na jeho základě jsme vytipovali plochy vhodné k revitalizaci poškozených ekosystémů a na nich budujeme přehrážky. Jejich zanášením a zarůstáním postupně dojde k likvidaci v minulosti nevhodně vybudovaných odvodňovacích systémů a k následné obnově mokřadního stanoviště. Mezi lety 2019 a 2021 jsme instalovali v 12 lokalitách 829 malých a 182 velkých přehrážek. Celkem máme v plánu do konce obou etap projektu vybudovat na dalších lokalitách více než 600 malých a 200 velkých přehrážek, které zpomalí odtok vody a přispějí tak ke zlepšení

funkce koloběhu vody v krajině. V rámci revitalizovaných ploch také máme monitorovací místa pro sbírání dat, která nám umožní srovnání počátečního stavu ploch a jejich postupný vývoj po zásahu. Revitalizované mokřady budou významnou podporou při probíhající obnově lesních ekosystémů zejména v těch částech národního parku, které byly v minulosti poškozeny imisemi.
Projekt *Revitalizace mokřadů na vybraných plochách území KRNAP* je podpořen prostředky z Operačního programu životní prostřední.

Nejvýznamnějším typem mokřadů v Krkonoších jsou bezesporu rašeliniště. Vrchoviště–rašeliniště na hřebenech Krkonoš jsou součástí krkonošské arkto-alpínské tundry a výrazně je ovlivňuje chladné klima. Roční průměrné teploty se pohybují kolem 0 °C, roční úhrn srážek dosahuje zhruba 1 500 mm a souvislá sněhová pokrývka zde leží od začátku listopadu do konce dubna. Takové klimatické podmínky jsou srovnatelné s horskými oblastmi Norska a Švédska. To vysvětluje, proč se v těchto polohách Krkonoš vyskytuje tolik severských a vysokohorských druhů. Největšími poklady krkonošských rašelinišť jsou například drobný keříček ostružiník moruška, malinký ptáček *slavík modráček tundrový, suchopýry pochvatý* a *úzkolistý, šídlo horské* známé jako létající drahokam nebo vyslanec severské tundry, bylina *všivec sudetský.*
V Krkonoších jsou k vidění dva typy rašelinišť. Úpskému nebo Pančavskému rašeliništi se říká vrchoviště. Lesní rašeliniště najdete na Černé hoře. Charakteristickou rostlinou rašelinišť jsou rašeliníky. V Krkonoších jich roste kolem 20 druhů. Bez rašeliníků by nebylo rašeliniště, ale tahle rostlinka je zajímavá ještě z několika dalších důvodů. Zatímco většina rostlin během svého života doroste do nějaké velikosti a pak ukončí růst, rašeliník pořád přirůstá. Rašeliniště ale nevyroste až do nebe. Rašeliník totiž ze spodu zase uhnívá

a vytváří tak mazlavou rašelinu. Kromě živin z hornin, na nichž rašeliniště vzniklo, a ze vzduchu, které sem vítr nafouká, přijímají rašeliníky potravu právě ze svých rozkládajících se těl. Druhou zvláštností je schopnost rašeliníků zadržovat vodu. Dokážou pojmout až dvacetinásobek svého objemu. Právě proto je v rašeliništích pořád vlhko a trvá opravdu dlouho, než by rašeliniště úplně vyschlo.
(Radek Drahný, KRNAP; *foto Kamila Antošová*)

mnichovohradišťsko

MNICHOVO HRADIŠTĚ – Lavička Václava Havla v Mnichově Hradišti bude, složily se na ni desítky Hradišťáků a místní firmy. Ve veřejné sbírce se podařilo dosáhnout cílové částky 250 tisíc a dokonce ji o bezmála 10 tisíc překročit.
Lavička Václava Havla, kterou tvoří dvě křesílka, kruhový stolek a strom prorůstající jeho středem, by měla ve městě najít své místo na jednom ze dvou vytipovaných míst. Zvažuje se park u nádraží, tedy někdejší Tyršovy sady a také Vrchlického návrší, konkrétně prostranství před gymnáziem. Výroba a instalace proběhne v letošním roce hned poté, co bude o umístění rozhodnuto.
(Martin Weiss, Kamelot)

MNICHOVO HRADIŠTĚ – V loňském roce kino v Mnichově Hradišti navštívilo zhruba 6 tisíc diváků, v roce 2020 to bylo 5200. Oproti roku 2019 je to však návštěvnost pouze třetinová.
Nejnavštěvovanější filmy byly komedie *Prvok, Šampon, Tečka a Karel,* dokument *Karel* a životopisný snímek *Zátopek*. A hned za nimi se umístil jeden z nejkrásnějších českých animovaných filmů posledních let *Myši patří do nebe*. Ze zahraničních filmů byl nejúspěšnější americký animovaný snímek pro děti *Tlapková patrola ve filmu* (211 diváků).
(Marcela Jindříšková, Kamelot)

ZVÍŘETICE – Turistické informační centrum Zvířetice je již v „předsezóně“ otevřeno.
Otevírací doba:
- **ÚT–PÁ: 8.00–13.00**
- **SO: 10.00–12:30 a 13.00–17.00**
- **NE: 10.00–12:30 a 13.00–16.00**

Pracovníci TIC se již na vás těší s nabídkou obvyklých suvenýrů, 3D filmu, kávou a veškerými turistickými informacemi.
(Mnichovohradišťsko.cz)

jablonec

KLUB NA RAMPĚ

SOBOTA
5. 2. 2022
20:00 hod.

POCTA ZUZANĚ NAVAROVÉ >

Nezapomenutelné písně Zuzany Navarové v podání šansoniérky Markéty Burešové a Mária Bihériho v doprovodu Petry Bílkové (piano) & Ivo Sedláčka.

SOBOTA
12. 2. 2022
20:00 hod.

JAN HRUBÝ A TRIO >

Matadora českých bigbítových houslí doprovodí na klávesy a kytaru Ondřej Fencl, keltskou harfu Sean Barry, perkuse Michal Hnátek.

*** NA ZLATÉM JEZEŘE**
Kulturní dům Crystal, 7. února od 19 hodin
Romantická komedie lidsky dojímá i baví.
V hlavních rolích: Ladislav Frej a Simona Stašová.

*** O PSANÍ S GABRIELOU JAKOUBKOVOU**
Městská knihovna, 8. února od 17 hodin
Autorské čtení a vyprávění jednadvacetileté nadějné spisovatelky

***JAM SESSION**
U George, Fügnerova 1a, 8. února od 20 hodin
Setkání muzikantů různých žánrů

***JIZERSKÉ HORY**
Kino Radnice, 11. února od 17 a 20 hodin
Předpremiéra filmu u příležitosti závodu Jizerská 50

***ALABAMA**
U George, Fügnerova 1a, 11. února od 19 hodin
Trampská a country kapela

***ČEZ ENERGY FEST – TATA BOJS**
Mírové náměstí, 11. února od 20 hodin
Open-air koncert

***JIZERSKÁ 50 PADESÁTKRÁT JINAK**
Centrum města, 12. února, 13, 15 a 17 hodin
Devět performerů předvede v ulicích města krátké loutkové ztvárnění příběhů z Jizerských hor a Jizerské 50
18 hodin – startuje od radnice průvod městem

KOŘENOV – V únoru a březnu bude otevřené Muzeum Zubačky mezi 10. a 17. hodinou. Přijďte se k nám zahřát a také se něco zajímavého se dovědět! Muzeum je otevřené denně mimo pondělí.
Ve vybrané dny je otevřena i Výtopna v Kořenově. Výtopna Kořenov se nachází v západní části nádraží Kořenov a je přístupná pouze s průvodcem. Do 20. března je otevřeno o pátcích, sobotách a nedělích. Prohlídka začíná vždy 15 minut po celé hodině, první v 10:15, poslední 16:15.
Vstupné do Výtopny je 70 Kč (snížené 40 Kč), za návštěvu výtopny i muzea dáte 100 (50) korun.

HARRACHOV – V lyžařském muzeu na autobusovém nádraží můžete navštívit výstavu uměleckého dráteníka Ladislava Šlechty. K vidění je téměř stovka exponátů, kterým dominuje více jak 60 centimetrů vysoký skokan na lyžích, na kterého Láďa Šlechta použil přes 320 metrů drátu. Jsou zde exponáty s vánoční tématikou, sportovní postavy nebo busta hraběte Harracha. Mnoha medailemi a diplomy oceněný harrachovský dráteník už vystavoval téměř po celé republice, nyní tedy poprvé doma v Harrachově. Výstava potrvá do konce dubna. (Stanislav Slavík, *Harrachovský zpravodaj*)

liberec

* Liberec se snaží zapsat budovu kina Varšava mezi kulturní památky

Kino Varšava je nejstarší kamenné kino v Liberci. Budovu navrhli v roce 1922 liberečtí němečtí architekti Effenberger a Noppes ve stylu *art deco* a stavbu provedl místní stavitel Gustav Havel. Historie kina je ale starší a píše se už od roku 1908, od toho roku se promítalo v jednoduché přízemní stavbě.

Původní název biografu byl *Städtische Lichtspiele Reichenberg.* Za 2. světové války bylo kino přejmenováno na *Kino Kapitol*. Po druhé světové válce se jmenovalo chvíli *Mír* a v 60. letech dostalo kino jméno *Varšava*, které nese dodnes.
V 60. letech došlo v kině Varšava k přestavbě sálu na širokoúhlé promítání, ze stavebního a estetického hlediska ale došlo k degradaci budovy, důmyslné větrací průduchy byly zazděny, na podlahu sálu bylo položeno PVC.
Pravidelné promítání v kině Varšava skončilo v roce 2008, kdy město Liberec přestalo chod zařízení finančně podporovat a chystalo se budovu prodat. Proti tomuto záměru se spontánně zformovala skupina lidí, která založila v roce 2012 *Spolek Zachraňme kino Varšava;* zakládajícími členy byli Petr Hubáček, Zuzana Koňasová, Ondřej Pleštil, Vlastislav Trubač a Jiří Žid.

Spolek si budovu pronajal a začal jí provozovat pro kulturní účely. V budově se v té době netopilo, dřevěné části byly napadeny dřevomorkou a veškeré sítě technické infrastruktury byly v havarijním stavu.
V roce 2015 se za přispění Statutárního města Liberec, Libereckého kraje, sponzorských darů od lokálních firem a nasazení dobrovolníků podařilo opravit foyer kina a otevřít tu kavárnu. Rekonstrukce foyer vzbudila pozornost veřejnosti a byla oceněna *Grand Prix Obce architektů* za rok 2015.
Spolek opravuje vnitřek budovy postupně – ze vstupného, dotací i veřejné sbírky. Nicméně kino potřebuje velkou rekonstrukci, která by stála zhruba 50 milionů.
V případě, že by se podařilo budovu kina zařadit mezi kulturní památky, stoupla by šance na získání evropské dotace na jeho opravu v příštím programovém období, konkrétně z takzvaných *integrovaných teritoriálních investic.* Novinářům to sdělila náměstkyně primátora Liberce Radka Loučková Kotasová.
(Zdroje: Liberec:Reichenberg, Wikipedie)

*** Liberecká činohra uvede adaptaci komiksového románu *Alois Nebel* z prostředí Sudet, který napsal Jaroslav Rudiš. Známá je i stejnojmenná filmová verze. Inscenaci v premiéře nabídne činohra tento pátek v Malém divadle. Podle režiséra Adama Skaly bylo náročné komiks převést do divadelní podoby, filmovým zpracováním se podle něj ale neinspirovali.**
„Udělali jsme z toho detektivku, kam se ztratila matka Aloise Nebela v roce 1945," řekl Skala. Rudiš se podle něj na vytvoření divadelní inscenace nepodílel. „Popřál nám hodně štěstí a řekl, ať si s tím děláme, co chceme," řekl režisér. Rudiš by měl být přítomen na páteční premiéře.
Komiksový román o skromném výpravčím, který žije na zapadlém horském nádraží v Bílém Potoce, je podle Skaly velmi propletený – jsou v něm minulost, sny i přítomnost, uvedl server *Genus.*

www.tajemnaindonesie.cz

*

Dárek návštěvníkům výstavy Tajemná Indonésie
Každý druhý má vstup zdarma!
Využijte skvělé nabídky února
CENTRUM BABYLON,
Indonéské sklepení u Aquaparku.
Nabídka platí pro všechny: 4. 2.- 27. 2.
pá – ne 10:00 – 18:00.

Těšíme se na VÁS!
Pořadatelé výstavy:
Ruda Švařiček
a LIVINGSTONE

*** Severočeské muzeum obnovuje plastiky sochaře Metznera. Jeho kašny v Liberci a Jablonci po válce zničili**

Sádrový reliéf se dvěma skupinami žen doplnil v závěru loňského roku novou expozici uměleckých řemesel Severočeského muzea v Liberci. Plastika je dílem významného německého sochaře s českými kořeny Franze Metznera, který byl mimo jiné autorem kašen na náměstích v Liberci a Jablonci nad Nisou, po válce zdevastovaných.
Dílo prošlo před začleněním do expozice restaurovaním hrazeným z evropských peněz. *„Díky evropským prostředkům restaurujeme rozsáhlý soubor sbírkových předmětů ze sbírek Severočeského muzea. I když se jedná jen o střípek z množství předmětů, které bychom rádi restaurovali, je pro nás projekt Záchrana pokladů z depozitářů Severočeského muzea významným posunem v restaurování,“* uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana.
Samotný reliéf se dvěma skupinami žen o velikosti 55 x 121 centimetrů je modelem pro další ztvárnění v mramoru, pravděpodobně do koupelny. Vznikl před rokem 1904 a je proveden jako sádrový odlitek z formy zpevněný ze zadní strany jutou a dřevěným rámem. Restaurátorka Tereza Korbelová jej nejprve vyčistila, zpevnila povrchu a plasticky doplnila poškozená místa. Konečná úprava spočívala v barevné sjednocující retuši a ošetření ochranným nátěrem. Pro výstavní účely restaurátorka reliéf osadila do jednoduchého dřevěného rámu ve světlé barvě.

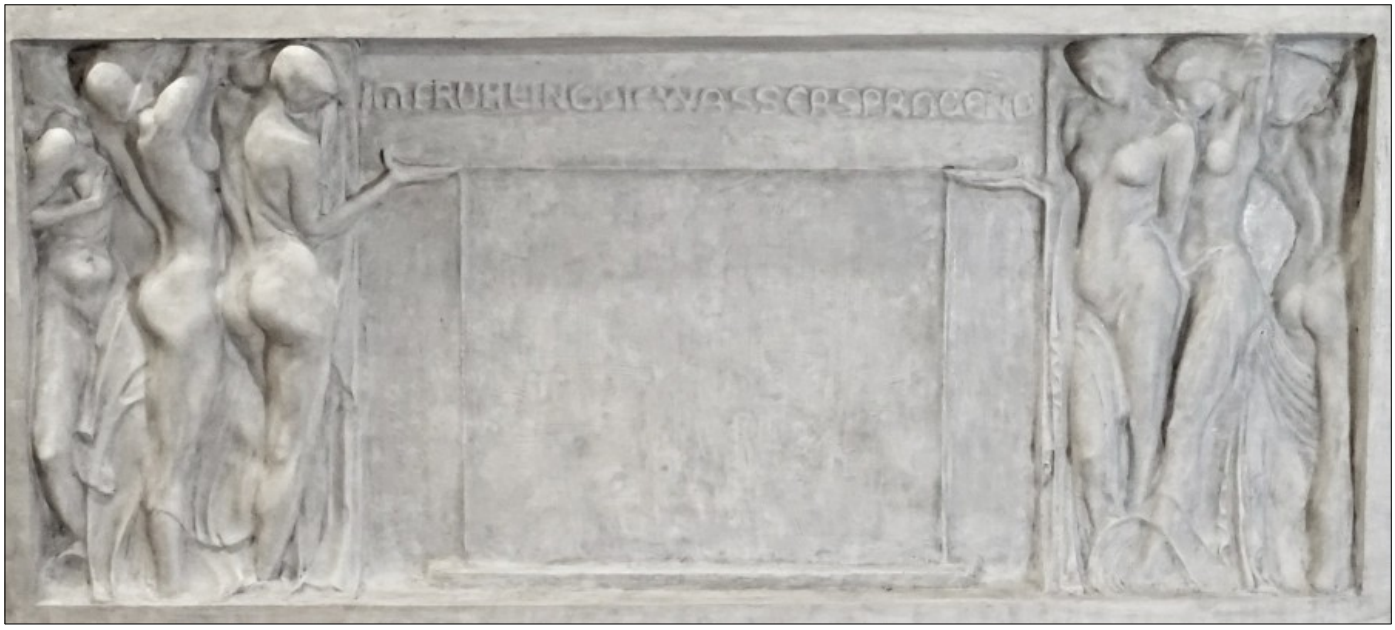

Severočeské muzeum se může pyšnit rozsáhlou kolekcí Metznerových prací. Převážně to jsou návrhy architektonické výzdoby a pomníků, v menší míře také jeho portrétní a figurální tvorba. Celý tento soubor, tvořený povětšinou sádrovými plastikami, byl spolu s dalšími díly členů uměleckého spolku Metznerbund uložen po druhé světové válce na zámku Lemberk, odkud jej v roce 1999 získalo a do své správy převzalo Severočeské muzeum.
Stav děl byl vzhledem k několikerému stěhování většinou tristní, neboť sádra je velmi náchylná k mechanickému i biologickému poškození. Z celkového počtu 124 Metznerových prací se jich doposud dočkalo restaurování 48, přičemž

uvedený reliéf je zatím poslední. Dalších devět bude v rámci programu Záchrana pokladů z depozitáře obnovených do konce roku 2023.
(Jan Mikulička)

liberecký kraj

* Kraj podpoří obnovu památek individuálními dotacemi. Rozdělí téměř 14 milionů

Individuálními dotacemi podporuje Liberecký kraj od roku 2016 opravy a obnovy kulturních památek v regionu – zejména v případech, kdy jsou práce finančně náročné nebo jde-li o památky ohrožené. Letos rozdělí mezi 18 projektů částku 13,82 milionu korun.

Letos se dostane například na další etapu celkové obnovy kaple svatého Jana Nepomuckého ve Sloupu v Čechách, opravu střechy a stropu kostela Mistra Jana Husa v České Lípě nebo rekonstrukci ohradní zdi areálu zámku v Jilemnici.
Díky dotacím budou pokračovat obnovy historické brusírny v harrachovské sklárně, Beranova hostince v Trávníčku a další projekty.
Od roku 2016 do roku 2022 Liberecký kraj individuálními dotacemi podpořil celkem 52 projektů v souhrnné výši 40,76 milionu korun. Byly mezi nimi například obnova unikátního objektu bývalé sušárny chmele v Dubé, rekonstrukce kaple Božího hrobu v Liberci nebo celková obnova krytého dřevěného věšadlového mostu v Bystré nad Jizerou.
/ Jan Mikulička

* Liberecký kraj rekonstruuje mosty. Na řadu přijde třeba Jilemnice

Krajští radní na svém jednání odsouhlasili výběr dodavatele u dvou stavebních akcí. Rekonstrukce se dočká most v Srní u České Lípy, který opraví firma *N+N – Konstrukce a dopravní stavby Litoměřice* za 19,29 milionu korun (bez daně). Most přes říčku Jilemku v Jilemnici zrekonstruuje firma *AZ SANACE* za víc než 9 milionů korun.

„Stav mostů v Libereckém kraji se postupně zlepšuje. V poslední dekádě jsme jich opravili přes 170 a jen vloni to bylo celkem 13. K rekonstrukci mostů, jejichž stav je označen známkami 4, 5, 6 a 7, by bylo dle odhadů celkem potřeba 1,5 miliardy korun. Jsem rád, že postupně snižujeme počet mostů, které jsou

v nejhorším stavu," uvedl Jan Sviták, statutární náměstek hejtmana pro resort dopravy.
V katastrálním území Srní u České Lípy kraj konkrétně opraví most v obci Provodín, jehož celková délka dosahuje bezmála 92 metrů. Stavební práce zahrnují výměnu mostního vybavení, obnovu hydroizolačního systému, výměnu ložisek a sanaci betonových povrchů mostu.
Při rekonstrukci mostu přes říčku Jilemku v Jilemnici zůstane neměnný sklon komunikace. Nosnou konstrukci mostu bude tvořit monolitická železobetonová deska proměnné tloušťky. Součástí spodní stavby budou čtyři rovnoběžná křídla opěr. Na římsách mostu bude osazeno ocelové zábradlí o výšce přesahující jeden metr. Kraj ještě čeká na přidělení dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury, tudíž začátek stavebních prací ještě nelze odhadnout.
Liberecký kraj letos také plánuje zahájit stavební práce na mostních objektech ve Svijanech nebo ve Víchové nad Jizerou. Konkrétní termín začátku rekonstrukcí záleží ještě na uzavření smluv a vyřízení objízdných tras.
/ Jan Mikulička

za humny

ČESKÁ LÍPA – Zastupitelé v České Lípě podpořili výstavbu nové knihovny na Jeřábkově náměstí. Současná budova na náměstí T.G.M. už potřebám nevyhovuje, některé části budov jsou v havarijním stavu. Z pohledu města jde o nejlepší řešení, které zajistí moderní budovu pro knihovnu a navíc vyřeší nevzhledný kout, který léta hyzdí centrum města.
Na výstavbu knihovny bude navíc možné získat až 85 procent uznatelných nákladů z Integrovaného regionálního operačního programu, řekl místostarosta Martin Brož, který materiál předkládal.
O nových prostorách pro městskou knihovnu se v České Lípě diskutuje přes 20 let, upozornil server *Genus.*

MLADÁ BOLESLAV – Jednu z nejstarších mladoboleslavských staveb, palác Templ, převzalo od Národního památkového ústavu mladoboleslavské pracoviště *Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM).*
V třípodlažní pozdně gotické stavbě a přilehlém parkánu provozuje muzejní expozice město Mladá Boleslav, které projevilo zájem o bezúplatný převod nemovitosti.
Palác postavený kolem roku 1490 jako sídlo hejtmana boleslavského panství sloužil po roce 1920 jako modlitebna Církve československé husitské, od konce 80. let pak jako výstavní síň. Po rozsáhlé rekonstrukci v 90. letech zde město Mladá Boleslav v roce 2000 zřídilo stálou multimediální expozici zahrnují například archeologické interaktivní hřiště pro děti či simulaci jeskyně jako keltské svatyně. Mluvčí města Šárka Charousková řekla, že město má zájem v této činnosti pokračovat.
(Archiweb.cz)

DOBROŠOV – Opravená předválečná pevnost Dobrošov na Náchodsku by se měla návštěvníkům otevřít na přelomu letošního dubna a května, před zahájením turistické sezony. Pevnost je národní kulturní památkou a patří kraji. Její provoz zajišťuje Muzeum Náchodska.
Královéhradecký kraj v prosinci dokončil nákup nábytku, audiovizuální techniky a některých exponátů. Podle Lechmanna pokračuje nákup dobových uniforem, zbraní a vybavení.

Stavební práce na rekonstrukci pevnosti začaly v červnu 2019 a skončily loni v létě. Zahrnovaly obnovu srubů *Zelený, Můstek, Jeřáb* a *Polsko*, opraveny byly podzemní chodby a vznikl bezbariérový přístup. Kraj také nechal osadit repliky původních střílen a zrekonstruovat interiéry do podoby z období vzniku opevnění. Kvůli ochraně netopýrů se práce přes zimu částečně zastavily. Součástí projektu byla také modernizace dosavadní expozice a její rozšíření o novou v nadzemních i podzemních objektech pevnosti. Stavbaři také rozšířili

a zmodernizovali návštěvnické centrum, uvedli zástupci hejtmanství. Královéhradecký kraj vlastní pevnost od roku 2015, kdy ji bezplatně převzal od české armády.
Za stavební práce včetně projektové dokumentace či stavební dozor a nákup nábytku a audiovizuální techniky zaplatí kraj až 96,3 milionu korun s daní. Dvě třetiny nákladů pokryje dotace z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).
Pevnost Dobrošov měla spolu s dalšími 12 dělostřeleckými tvrzemi bránit hranice státu. Její stavba začala 13. září 1937 a byla naplánována na dva roky. Měla stát téměř 34 milionů československých korun. Dělníci však stihli dokončit pouze tři ze sedmi plánovaných objektů. Po mnichovských událostech výstavba skončila a tvrz zůstala nedokončená. (Archiweb.cz)

náš jubilant

Josef Matějů a Mladá Boleslav

Společenskými hodnotami první republiky byly bezesporu svoboda, právo, spravedlnost, poctivá práce a střídmost. Byť si ji dnes často idealizujeme, ze soch vzniklých v Mladé Boleslavi mezi roky 1918 a 1938 tyto hodnoty vyzařují. Autorem drtivé většiny z nich je, až na malé výjimky, Josef Matějů.
Narodil se v Kosmonosech 9. února 1891. Jeho otec Josef byl opatrovníkem v ústavu choromyslných, matka Magdaléna Navrátilová pocházela ze Škvorce u Říčan. Matějů se narodil jako nemanželské dítě, legitimizován byl až sňatkem rodičů, ke kterému došlo 5. října téhož roku.
Mladý Josef se chtěl nejprve věnovat malířství, avšak už v roce 1906 nastoupil na kamenicko-sochařskou školu v Hořicích, kterou úspěšně dokončil v roce 1910. O tři roky později nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze, kde se učil od profesora Josefa Václava Myslbeka.
Záhy po vzniku Československé republiky se Josef Matějů rychle etabloval jako umělec, jehož tvorba byla žádaná při zakázkách na výzdobu veřejných budov a městských prostranství. Ve svém díle se totiž vyznačoval přísně realistickým výrazem, kterým se vymezoval proti secesnímu patosu a umělé vznosnosti. Právě takové umělce mladá republika potřebovala. Ideové vymezení mezi dvěma uměleckými slohy bylo možné přeneseně vnímat jako vymezení mezi novým a starým režimem.
Přestože Josef Matějů celý svůj aktivní život žil a tvořil v Praze, vytvořil pro Mladou Boleslav velkou část nově vznikajících soch a ve své době prakticky ve městě neměl konkurenci. Jeho prvním dílem byl nacisty zničený pomník francouzského legionáře, stejně jako pomník Miroslava Tyrše, který měl stejný osud. Dodnes jsou k vidění sochy Aloise Vojtěcha Šmilovského, Dělnické matky před bývalým ústavem sociální péče, později dětskou nemocnici, dnes již také bývalou. Matějů vytvořil i čtyři alegorie na budově okresní hospodářské záložny, dnes spořitelny na náměstí Míru. Podílel se i na výstavbě budovy soudu, jehož vchod stále stráží nadživotní kamenní lvi.

JOSEF MATĚJŮ osobně dohlíží na dokončení sochy legionáře na dnešním Komenského náměstí (rok 1923).

SOCHA DĚLNICKÉ MATKY u bývalého Masarykova ústavu sociální péče je ukázkou pravdivosti a přesvědčivosti, které byl Matějů ve svých dílech schopen dosáhnout. Boří i dnešní mýtus o laskavé první republice.

Josef Matějů tvořil i pro jiná města. Jeho figury zdobily průčelí divadla Karla Pippicha v Chrudimi, pomník Jana Husa vytvořil pro Jinín u Strakonic, bustu Aloise Rašína pro Plzeň. Při realizacích, které byly součástí veřejných budov, často spolupracoval s architekty Jindřichem Freiwaldem a Jaroslavem Böhmem. Reliéfy Josefa Matějů zdobí hospodářskou záložnu v Přešticích a vPoděbradech, slavný reliéf *Brána Šumavy* najdeme na budově spořitelny v Sušici. V Mladé Boleslavi můžeme jeho reliéf vidět v interiéru průmyslové školy v Havlíčkově ulici. Josef Matějů se věnoval i drobné figurální tvorbě, kdy pracoval především s keramikou. Tato práce mu byla tak trochu náhradou v době okupace, kdy nemohl veřejně tvořit a jeho díla byla mnohdy ničena. Jako umělec se tehdy prezentoval v letech 1940 a 1942 na výstavách *Národ svým výtvarným umělcům,* které se konaly v pražském Mánesu.

Josef Matějů v Praze tvořil, žil a 9. června 1967 i zemřel. Po smrti se však do svého rodného kraje vrátil. Jeho hrob najdeme na mladoboleslavském Starém hřbitově.

Další příběhy mladoboleslavských soch a plastik si můžete přečíst v knize *Kamenné dědictví,* kterou lze zakoupit v Infocentru Mladá Boleslav a v po- kladně Muzea Mladoboleslavska na boleslavském hradě.

/ Bohumil Horáček, Boleslavan

RODNÝ DOMEK Josefa Matějů v Kosmonosech.

SOCHAŘ JE POHŘBEN na Starém hřbitově v Mladé Boleslavi společně s manželkou Annou a dalšími členy své rodiny.

pozdní sběr

KULTURNÍ PŘIPOMÍNKA – 10. 2. 2022 od 19.00 hod. se uskuteční v KD Crystal v České Lípě koncert *MICHAL HRŮZA: DIVADELNÍ TOUR 2022.*

Během měsíce února a března pokračují víkendové prohlídky Zámku Svijany. Poznáte historii zámku, zhlédnete expozici lázeňství a pivovarnictví, ale i podzemí a bronzový poklad. Pro děti je připraven Zámecký kvíz a sladká odměna.

Až do 20. 3. 2022 se koná ve ŠKODA Muzeu v Mladé Boleslavi výstava *120 let ŠKODA Motorsport – 120 let od startovního výstřelu prvního mezinárodního závodu.*

Do konce března trvá v Domě Jany a Josefa V. Scheybalových v Jablonci nad Nisou výstava *Vítězové bílé stopy* – věnovaná běžeckému lyžování v Libereckém kraji.

právě vyšlo !!!

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
***fefik.sorry@seznam.cz* * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!**
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaje*